

Sygn. akt X U 579/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2018 r.

**Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSR Anna Garncarz

Protokolant: Dominika Gorząd

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 maja 2018 r. we W.

sprawy z odwołania D. U.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 3 września 2012 r. znak: (...)

(...)

w sprawie D. U.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.**

przy udziale zainteresowanego **A. D.**

o zasiłek chorobowy

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 3 września 2012 r., znak (...), w ten sposób, iż ustala, że podstawa wymiaru zasiłku chorobowego wnioskodawczyni D. U. za okres od dnia 22 października 2011 r. do dnia 22 listopada 2011 r. wynosi 597,99 zł;

II. zasądza od strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. na rzecz wnioskodawczyni D. U. kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 września 2012 r. (znak: (...) 60112700265) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. ustalił podstawę wymiaru wypłaconego ubezpieczonej D. U. zasiłku chorobowego za okres od dnia 22 października 2011 r. do dnia 22 listopada 2011 r. w kwocie 302,02 zł brutto.

Uzasadniając rozstrzygnięcie organ rentowy wskazał, że z dokumentów będących w posiadaniu organu wynika, iż ubezpieczona pozostawała w zatrudnieniu od dnia 2 listopada 2009 r. do dnia 30 listopada 2011 r. w (...) 3 A. D., zaś od dnia 19 września 2011 r. była niezdolna do pracy z powodu choroby. Za okres od dnia 19 września 2011 r. do dnia 21 października 2011 r. płatnik składek zrealizował wypłatę wynagrodzenia za czas choroby. Organ rentowy wypłacił zasiłek chorobowy za okres od dnia 22 października 2011 r. do dnia 22 listopada 2011 r. Do podstawy wymiaru zasiłku oddział przyjął wynagrodzenie za okres od września 2010 r. do sierpnia 2011 r. wykazane w zaświadczeniu płatnika składek ZUS Z – 3 z dnia 21 lutego 2012 r., wypłacone ubezpieczonej w kwocie 350 zł. Z przeprowadzonego przez organ rentowy postępowania wyjaśniającego wynika także, że kwota 350 zł stanowiła podstawę wymiaru składki

na ubezpieczenie chorobowe. Pismem z dnia 17 lipca 2012 r. płatnik składek potwierdził wysokość wynagrodzenia wypłaconego ubezpieczonej za w/w okres. Oddział ustalając podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przyjął w/w wynagrodzenie i wypłacił ubezpieczonej zasiłek chorobowy od podstawy wymiaru 302,02 zł (350 zł – 13,71 %).

Od opisanej decyzji odwołanie wniosła ubezpieczona D. U., zaskarżając przedmiotową decyzję w całości oraz wnosząc o jej zmianę (k. 2, 3).

Uzasadniając odwołanie ubezpieczona wskazała, że organ rentowy pominął aneks do umowy o pracę zawarty w dniu 1 kwietnia 2010 r. przez ubezpieczoną i płatnika składek, w którym strony ustaliły wynagrodzenie miesięczne powódki na poziomie 2 500 zł brutto. Miesięczne wynagrodzenie w takiej kwocie zostało także wykazane na listach płac oraz drukach (...) wysłanych za pomocą programu Płatnik w okresie sprawozdawczym dotyczącym kolejnych miesięcy zatrudnienia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia (k. 14). Organ rentowy podtrzymał argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Postanowieniem z dnia 26 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c. (k. 104v).

Postanowieniem z dnia 19 listopada 2015 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych podjął zawieszono postępowanie (k. 147).

Postanowieniem z dnia 15 grudnia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. (k. 170).

Postanowieniem z dnia 10 kwietnia 2017 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych podjął zawieszono postępowanie (k. 239).

Postanowieniem z dnia 29 marca 2018 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹¹ k.p.c. wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego A. D., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) 3 A. D. we W. (k. 304).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona D. U. w dniu 12 grudnia 2008 r. zawarła z A. D. umowę outsourcingową na organizację i archiwizację dokumentacji księgowej oraz ZUS wraz z doradztwem w zakresie zarządzania i prowadzenia działalności gospodarczej. Zgodnie z § 1 umowy, przedmiotem umowy była realizacja wspólnego przedsięwzięcia polegającego na współpracy w zakresie zarządzania i prowadzenia działalności gospodarczej w okresie od 20 grudnia 2008 r. do 1 maja 2009 r. Zgodnie z § 2 umowy, zakres prac obejmował:

- opracowanie dokumentacji kadrowej, przygotowanie dokumentacji do księgowania na rzecz firmy (...) – A. D. w jej miejscu prowadzenia działalności gospodarczej,
- opracowanie dokumentacji ZUS – w tym przysyłanie programem Płatnik należnych miesięcznie deklaracji oraz innych wynikających z obowiązków prowadzenia spraw pracowniczych,
- w okresie od 20 grudnia 2008 r. do 1 maja 2009 r. dokonanie sprawdzenia kontrolnego dokumentów w zakresie spraw pracowniczych, sprawdzenie naliczeń wynagrodzeń, stanu odprowadzenia podatku dochodowego za pracowników wysyłki dokumentacji do ZUS oraz ustawienia sald w należnościach budżetowych.

Zgodnie z § 3 umowy, za wykonane czynności strony ustaliły wynagrodzenie miesięczne w wysokości 1 650 zł + 22 % VAT, tj. razem 2 013 zł. Zgodnie z § 4 ust. 2 umowy, umowa została zawarta na czas nieokreślony z możliwością obustronnego rozwiązania.

Po upływie wskazanego w § 1 umowy z 12 grudnia 2008 r. okresu uzgodnionej współpracy w zakresie zarządzania i prowadzenia działalności gospodarczej, tj. po dniu 1 maja 2009 r., strony nadal realizowały umowę outsourcingową. Żadna ze stron nie złożyła oświadczenia o jej rozwiązaniu.

Z tytułu umowy outsourcingu ubezpieczona w 2010 r. wystawiła A. D. faktury VAT:

- nr 15/01/2010 z 29 stycznia 2010 r. na kwotę do zapłaty 1 708 zł,
- nr 14/02/2010 z 27 lutego 2010 r. na kwotę do zapłaty 1 708 zł,
- nr 12/03/2010 z 31 marca 2010 r. na kwotę do zapłaty 1 708 zł,
- nr 11/04/2010 z 29 kwietnia 2010 r. na kwotę do zapłaty 1 708 zł.

Od maja 2010 r. ubezpieczona zaprzestała wystawiania A. D. faktur VAT z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

W dniu 26 lutego 2010 r. A. D. przelał na rachunek bankowy powódki kwotę 2 000 zł tytułem zapłaty za fakturę VAT za styczeń 2010 r. W dniu 10 marca 2010 r. A. D. przelał na rachunek bankowy powódki kwotę 1 500 zł tytułem zapłaty za fakturę VAT za luty 2010 r. W dniu 20 kwietnia 2010 r. A. D. przelał na rachunek bankowy powódki kwotę 1.000 zł tytułem zapłaty za fakturę VAT za marzec 2010 r. W dniu 11 maja 2010 r. A. D. przelał na rachunek bankowy powódki kwotę 2 000 zł tytułem dopłaty do faktury za marzec 2010 r. (500 zł) oraz zapłaty za fakturę VAT za kwiecień 2010 r.

Dowód: Kopia umowy outsourcingowej z 12.12.2008 r. (k. 9 akt sprawy o sygn. X P 270/13)

Kopia faktur VAT (...) (k.10 – 13 akt sprawy o sygn. X P 270/13)

Wydruku z historii rachunku bankowego powódki (k. 67 – 70 akt sprawy o sygn. X P 270/13)

W dniu 30 października 2009 r. ubezpieczona zawarła z (...) 3 A. D. umowę o pracę na czas nieokreślony, na podstawie której od dnia 2 listopada 2009 r. ubezpieczona została zatrudniona na stanowisku księgowej w wymiarze 1/16 etatu za wynagrodzeniem 300 zł brutto miesięcznie. W dniu 29 grudnia 2009 r. strony zmieniły dotychczasowe warunki zatrudnienia w zakresie wynagrodzenia, wskazując, że z dniem 1 stycznia 2010 r. ubezpieczona została zatrudniona za wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 350 zł.

W dniu 1 kwietnia 2010 r. strony zmieniły dotychczasowe warunki zatrudnienia w zakresie wymiaru czasu pracy oraz wynagrodzenia, zawierając porozumienie, na mocy którego z dniem 1 kwietnia 2010 r. ubezpieczona została zatrudniona w wymiarze 1/2 etatu za wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 2 500 zł.

Umowa o pracę została rozwiązana z dniem 30 listopada 2011 r. na skutek złożenia przez ubezpieczoną oświadczenia woli z dnia 4 sierpnia 2011 r. o rozwiązaniu umowy o pracę za wypowiedzeniem.

Dowód: Kopia umowy o pracę na czas nieokreślony z dn. 30.10.2009 r. (k. 183 akt sprawy o sygn. X P 270/13)

Kopia aneksu do umowy o pracę z dn. 01.04.2010 r. (k. 18, 180 akt sprawy o sygn. X P 270/13)

Kopia zmiany warunków umowy o pracę z dn. 29.12.2009 r. (k. 180 – 181 akt sprawy o sygn. X P 270/13)

Rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem z dn. 4.08.2011 r. (k. 27, k.197 akt sprawy o sygn. X P 270/13) z potwierdzeniem nadania (k. 28 akt sprawy o sygn. X P 270/13) i odbioru (k. 29 akt sprawy o sygn. X P 270/13)

Kopia spisu treści akt osobowych cz. B (k. 136, 179 akt sprawy o sygn. X P 270/13)

Wyjaśnienia wnioskodawczyni (k. 300; płyta CD)

Do obowiązków ubezpieczonej jako pracownika płatnika składek należała bieżąca obsługa księgową i kadrową płatnika składek, jak również uzupełnienie i uporządkowanie dokumentacji księgowej i kadrowej za poprzednie okresy. Płatnik składek zajmował się prowadzeniem firmy cateringowej, a ponadto świadczył usługi transportowe. Zatrudniał w zależności od okresu różną liczbę pracowników cateringu oraz kierowców, ponadto sezonowo nawiązywał w miarę potrzeb współpracę na podstawie umów zlecenia. Ubezpieczona zajmowała się prowadzeniem dokumentacji dotyczącej współpracy z pracownikami oraz zleceniobiorcami, prowadziła kartoteki dla samochodów. Liczba księgowanych przez nią faktur była różna w poszczególnych miesiącach, mogło być ich od kilkudziesięciu do ponad 100. Faktycznie wykonywała te same obowiązki aż do września 2011 r. We wrześniu 2011 r. początkowo przebywała na urlopie wypoczynkowym, a następnie na zwolnieniu lekarskim.

W poszczególnych miesiącach należne ubezpieczonej wynagrodzenie wynosiło:

- w kwietniu 2010 r. - 2.500 zł brutto,
- w maju 2010 r. - 2.500 zł brutto,
- w czerwcu 2010 r. - 2.500 zł brutto,
- w lipcu 2010 r. - 2.500 zł brutto,
- w sierpniu 2010 r. - 2.500 zł brutto,
- we wrześniu 2010 r. - 2.500 zł brutto,
- w październiku 2010 r. - 2.500 zł brutto,
- w listopadzie 2010 r. - 2.500 zł brutto,
- w grudniu 2010 r. - 2.500 zł brutto,
- w styczniu 2011 r. - 2.500 zł brutto,
- w lutym 2011 r. - 2.500 zł brutto,
- w marcu 2011 r. - 2.500 zł brutto,
- w kwietniu 2011 r. - 2.500 zł brutto,
- w maju 2011 r. - 2.500 zł brutto,
- w czerwcu 2011 r. - 2.500 zł brutto,
- w lipcu 2011 r. - 2.500 zł brutto,
- w sierpniu 2011 r. - 2.500 zł brutto,
- we wrześniu 2011 r. - 2.190,36 zł brutto,
- w październiku 2011 r. - 115,06 zł brutto,
- w listopadzie 2011 r. - 666,67 zł brutto.

Listy płac w zakresie tego wynagrodzenia przygotowywała ubezpieczona i do czerwca 2011 r. zostały one podpisane przez A. D.. Pracodawca (płatnik składek) nie wypłacił ubezpieczonej wynagrodzenia za pracę za okres od kwietnia 2010 r. do listopada 2011 r.

Dowód: Kopia karty pracy za listopad 2011 r. (k. 40 – 41 akt sprawy o sygn. X P 270/13)

Zestawienie osób zatrudnionych (k. 71 – 72 akt sprawy o sygn. X P 270/13)

Kopie kartotek wynagrodzeń (k. 17 – 19, 24 – 25 akt sprawy o sygn. X P 270/13)

Kopie list płac (k. 20 – 22 akt sprawy o sygn. X P 270/13)

Zeznania świadka A. D. (k. 32 – 34)

Wyjaśnienia wnioskodawczyni (k. 300; płyta CD)

W dniu 9 czerwca 2011 r. A. D. złożył pisemne oświadczenie o uznaniu długu, którego wysokość na dzień 31 maja 2011 r. wynosiła 22.907,30 zł. Własnoręcznie naniósł na nie adnotację o następującej treści: Spłatę będę mógł zrealizować dopiero po zakończeniu toczącego się postępowania w Sądzie Cywilnym – sygn. akt I Co 1230/11, tzn. odblokowania przez w/w sąd moich kont. Na dzień dzisiejszy powyższe postępowanie jest w toku. Uznanie dotyczyło kwoty netto wynagrodzenia należnego ubezpieczonej zgodnie z aneksem do umowy o pracę z kwietnia 2010 r.

Dowód: Kopia oświadczenia pozwanego z dn. 9.06.2011 r. o uznaniu długu (k. 30 akt sprawy o sygn. X P 270/13)

Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (sygn. akt X P 270/13) w sprawie z powództwa D. U. przeciwko A. D. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą (...) o wynagrodzenie za pracę i o ekwiwalent za urlop wypoczynkowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 43 899,67 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za pracę za okres kwiecień 2010 r. – listopad 2011 r. oraz kwotę 1 592,16 z tytułem niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego.

Postanowieniem z dnia 15 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zabezpieczył powództwo D. U. przeciwko A. D. o zapłatę kwoty 43 899,67 zł wraz z odsetkami ustawowymi tytułem wynagrodzenia za pracę oraz kwoty 1 592,16 zł tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 4 kwietnia 2014 r. wywiódł pozwany.

Wyrokiem z dnia 20 listopada 2014 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu VII Wydział Pracy (sygn. akt VII Pa 337/14) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiodła powódka (ubezpieczona).

Wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2014 r. (sygn. akt II PK 96/15) Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 30 września 2016 r. (sygn. akt IX Pa 51/16) Sąd Okręgowy we Wrocławiu IX Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację.

Prawomocny wyrok Sądu Rejonowego z dnia 4 kwietnia 2014 r. zapadł w wyniku ustalenia przez Sąd, że strony w kwietniu 2010 r. zawarły aneks do umowy o pracę, w którym ustaliły, iż wymiar czasu pracy powódki wynosi 1/2 etatu (w miejsce uprzedniej 1/16 etatu), za co powódce przysługiwać miało wynagrodzenie w wysokości 2 500 zł brutto miesięcznie (w miejsce poprzedniej stawki 350 zł).

Dowód: Wyrok SR z dn. 04.04.2014 r., postanowienie SR z dn. 15.07.2014 r. wyrok SO z dn. 20.11.2014 r., wyrok SN z dn. 20.04.2016 r., wyrok SO z dn. 30.09.2016 r. – wszystkie wraz z uzasadnieniami (w aktach sprawy o sygn. X P 270/13)

Ubezpieczona była niezdolna do pracy z powodu choroby w okresie od dnia 19 września 2011 r. Za okres od dnia 19 września 2011 r. do dnia 21 października 2011 r. płatnik składek wypłacił ubezpieczonej wynagrodzenie chorobowe.

W okresie od dnia 22 października 2011 r. do dnia 22 listopada 2011 r. ubezpieczona otrzymywała zasiłek chorobowy od organu rentowego.

Decyzją z dnia 3 września 2012 r. (znak: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. ustalił podstawę wymiaru wypłaconego ubezpieczonej D. U. zasiłku chorobowego za okres od dnia 22 października 2011 r. do dnia 22 listopada 2011 r. w kwocie 302,02 zł brutto.

Dowód: Akta orzecznicze organu rentowego (w załączeniu do akt sprawy)

Postępowanie egzekucyjne z wniosku ubezpieczonej przeciwko dłużnikowi A. D. prowadzi Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Krzyków (sygn. Km 4187/14).

Na dzień 18 stycznia 2017 r. należność wierzyciela wynosiła ogółem 71 341,50 zł (w tym należność główna 42 991,83 zł oraz odsetki 24 296,40 zł), pobrano ogółem 17 521,10 zł. Do pobrania pozostała kwota 53 910,40 zł, w tym należność główna 42 991,83 zł oraz 10 894,17 zł odsetek.

Dowód: Akta sprawy komorniczej sygn. Km 4187/14 (w załączeniu do akt sprawy)

Obliczenia dla sprawy komorniczej Km 4187/14 (k. 221)

Przy założeniu, że ubezpieczona była zatrudniona u płatnika składek (...) 3 A. D. od dnia 2 listopada 2009 r. do dnia 30 listopada 2011 r. w wymiarze 1/2 etatu z wynagrodzeniem minimalnym, podstawa wymiaru zasiłku chorobowego ubezpieczonej za okres od 22 października 2011 r. do 22 listopada 2011 r. wynosiłaby 597,99 zł.

Dowód: Pismo organu rentowego z dn. 17.03.2017 r. (k. 235)

Decyzją z dnia 14 maja 2013 r. (nr(...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia D. U. jako pracownika podlegającego ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu u płatnika składek (...) 3 A. D. wynosi 0 zł w miesiącach listopad i grudzień 2009 r., 350 zł w okresie styczeń 2010 r. – sierpień 2011 r., 210 zł w miesiącu wrześniu 2011 r., 0 zł w miesiącu październiku 2011 r. oraz 93,33 zł w miesiącu listopadzie 2011 r.

Decyzją z dnia 20 czerwca 2017 r. (nr (...) - (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. zmienił decyzję z dnia 14 maja 2013 r. (nr (...)) i stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia D. U. jako pracownika podlegającego ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu u płatnika składek (...) 3 A. D. wynosi 0 zł w okresie od maja 2010 r. do listopada 2011 r. oraz 445,73 zł w grudniu 2011 r.

Decyzją z dnia 20 czerwca 2017 r. (nr (...) - (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia D. U. jako pracownika podlegającego ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu u płatnika składek (...) 3 A. D. wynosi w czerwcu 2014 r. – 3 665,63 zł (ubezpieczenia społeczne) i 3 163,07 zł (ubezpieczenie zdrowotne), w lipcu 2014 r. – 335,21 zł (ubezpieczenia społeczne) i 289,25 zł (ubezpieczenie zdrowotne), we wrześniu 2014 r. – 11 113,84 zł (ubezpieczenia społeczne) i 9 590,13 zł (ubezpieczenie zdrowotne), w listopadzie 2014 r. – 11 829,78 zł (ubezpieczenia społeczne) i 10 207,92 zł (ubezpieczenie zdrowotne).

Dowód: Decyzja organu rentowego z dn. 14.05.2013 r. (w aktach orzeczniczych organu rentowego – w załączeniu do akt sprawy)

Decyzje organu rentowego z dn. 20.06.2017 r. (k. 276 – 280)

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. Nr 60, poz. 636) (dalej jako ustawa zasiłkowa) podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu będącemu pracownikiem stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy. Podstawę wymiaru zasiłku chorobowego za jeden dzień niezdolności do pracy stanowi jedna trzydziesta część wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru zasiłku (art. 36 ust. 3 ustawy zasiłkowej).

W myśl art. 3 pkt 3 ustawy zasiłkowej, wynagrodzenie jest to przychód pracownika stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, po odliczeniu potrąconych przez pracodawcę składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe oraz ubezpieczenie chorobowe.

Przychodem, zgodnie z art. 3 pkt 4 cytowanej ustawy, jest kwota stanowiąca podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe ubezpieczonego niebędącego pracownikiem, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71 % podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie chorobowe.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru zasiłku chorobowego ustala się przez podzielenie wynagrodzenia osiągniętego przez ubezpieczonego będącego pracownikiem za okres, o którym mowa w art. 36 ust. 1 i 2, przez liczbę miesięcy, w których wynagrodzenie to zostało osiągnięte (art. 38 ust. 1 ustawy zasiłkowej).

W myśl art. 45 ust. 1 ustawy zasiłkowej podstawa wymiaru zasiłku chorobowego z tytułu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy nie może być niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% tego wynagrodzenia. W przypadku pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy kwoty te ulegają odpowiednio zmniejszeniu, proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy.

Stosowanie art. 45 ustawy zasiłkowej było przedmiotem orzecznictwa Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 7 września 2005 r. (sygn. akt II UK 20/05, Legalis), dotyczącym sytuacji, w której pracownikowi nie wypłacano w ogóle wynagrodzeń ze względu na sytuację majątkową pracodawcy, Sąd Najwyższy stwierdził, iż **podstawą wymiaru zasiłku chorobowego jest wynagrodzenie faktycznie wypłacone przez pracodawcę, a w przypadku gdy pracodawca nie wypłaca pracownikowi wynagrodzenia, podstawą tą jest minimalne wynagrodzenie za pracę.**

W uzasadnieniu cytowanego wyroku Sąd Najwyższy wskazał, iż określenie „wynagrodzenie wypłacone”, użyte w przepisie art. 36 ust. 1 ustawy zasiłkowej w świetle definicji wynagrodzenia zawartej w art. 3 pkt 3 ustawy zasiłkowej oraz definicji przychodu z art. 3 pkt 4 ustawy zasiłkowej oznacza otrzymane lub pozostawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń. **Przychodami są więc pieniądze otrzymane przez pracownika, natomiast nie uważa się za przychody wierzytelności z tytułu wymagalnych zobowiązań.** Sąd Najwyższy wskazał dalej, że art. 36 ust. 1 ustawy zasiłkowej określa wynagrodzenie jako wypłacone, co nie pozostawia pola do jakiegokolwiek innej interpretacji. Zasiłek chorobowy wylicza się od podstawy, jaką jest wynagrodzenie wypłacone przez pracodawcę w okresie poprzedzającym niezdolność do pracy. Jeżeli pracodawca wypłaca wynagrodzenie zaniżone w stosunku do umówionego lub nie wypłaca w ogóle wynagrodzenia, ma to wpływ na wysokość przyznanego pracownikowi zasiłku chorobowego. W przypadku pracownika, któremu pracodawca nie wypłaca wynagrodzenia, prawidłowo ustalona na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy zasiłkowej podstawa wymiaru zasiłku chorobowego powinna być zerowa. W takiej sytuacji pracownik byłby pozbawiony zasiłku chorobowego z przyczyn zawinionych przez pracodawcę, który nie wypłacał wynagrodzenia i nie odprowadzał składek na ubezpieczenie społeczne. Niezdolnemu do pracy z powodu choroby pracownikowi ustawa gwarantuje środki na zaspokojenie podstawowych potrzeb. Taką gwarancję przewiduje przepis art. 45 ust. 1 ustawy zasiłkowej, który stanowi, że podstawa wymiaru zasiłku chorobowego z tytułu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy nie może być niższa od kwoty najniższego wynagrodzenia pracowników określonego w ustawie o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

W uzasadnieniu uchwały Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2009 r. (sygn. akt I UZP 5/09), dotyczącej co prawda podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, ale z uwagi na identyczny problem prawny odnoszącej się także do rozstrzygnięcia w sprawie zasad podstawy wymiaru zasiłku chorobowego, wskazano, że pracownik podlega ubezpieczeniom społecznym z mocy prawa i zgłoszenie do ubezpieczenia ma charakter deklaratoryjny, przy czym nieosiągnięcie przez pracownika (także w związku z niewypłaceniem należnego wynagrodzenia) przychodu ze stosunku pracy nie ma znaczenia dla ustalenia okresu ubezpieczenia pracownika. Sąd Najwyższy podkreślił dalej, że podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia pracowników jest wypłacone im w danym miesiącu kalendarzowym wynagrodzenie wraz z tymi składnikami i świadczeniami, które nie są wyłączone z podstawy wymiaru składek. Wynagrodzenie wypłacone przez pracodawcę z opóźnieniem jest zaś wykazywane w raporcie za ten miesiąc, w którym zostało wypłacone i wówczas staje się podstawą wymiaru składek (zob. także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2007 r., sygn. akt I UZP 5/06, Legalis).

Zaprezentowane w powyższej uchwale stanowisko znalazło odzwierciedlenie także w późniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2010 r., sygn. akt I UK 61/10, Legalis).

W wyroku z dnia 3 listopada 2010 r. (sygn. akt I UK 134/10, Legalis) Sąd Najwyższy wskazał jednoznacznie, że jeżeli nie doszło do wypłaty wynagrodzenia, to niezależnie od jego zasądzenia, nie może ono zostać wliczone do podstawy wymiaru zasiłku chorobowego. W uzasadnieniu cytowanego wyroku Sąd Najwyższy potwierdził także, że w przypadku gdy pracodawca nie wypłaca pracownikowi wynagrodzenia, podstawą wymiaru zasiłku chorobowego jest minimalne wynagrodzenie za pracę.

Odnosząc się do stanu faktycznego niniejszej sprawy Sąd ustalił w pierwszej kolejności, że ubezpieczona od dnia 2 listopada 2009 r. podlegała do ubezpieczeń społecznych z tytułu zawartej z płatnikiem składek umowy o pracę. W dniu 30 października 2009 r. ubezpieczona zawarła bowiem z (...) 3 A. D. umowę o pracę na czas nieokreślony, na podstawie której od dnia 2 listopada 2009 r. ubezpieczona została zatrudniona na stanowisku księgowej w wymiarze 1/16 etatu za wynagrodzeniem 300 zł brutto miesięcznie. W dniu 29 grudnia 2009 r. strony zmieniły dotychczasowe warunki zatrudnienia w zakresie wynagrodzenia, wskazując, że z dniem 1 stycznia 2010 r. ubezpieczona została zatrudniona za wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 350 zł. Z ustaleń Sądu wynika nadto, że w dniu 1 kwietnia 2010 r. strony zmieniły dotychczasowe warunki zatrudnienia w zakresie wymiaru czasu pracy oraz wynagrodzenia, zawierając porozumienie, na mocy którego z dniem 1 kwietnia 2010 r. ubezpieczona została zatrudniona w wymiarze 1/2 etatu za wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 2.500 zł – co organ rentowy bezzasadnie pominął, bazując jedynie na przekazanym przez płatnika składek piśmie z dnia 17 lutego 2012 r., w którym płatnik wskazał, jakoby zatrudniał ubezpieczoną za wynagrodzeniem w wysokości 350 zł brutto miesięcznie.

Zawarcie aneksu z dnia 1 kwietnia 2010 r. podyktowane było zachodzącą obawą, że po skierowaniu egzekucji do majątku płatnika składek nie będzie możliwe wypłacenie ubezpieczonej wynagrodzenia z tytułu łączącej do tej pory strony umowy cywilnoprawnej. W miejsce dotychczasowej umowy outsourcingu i wykonywanej jednocześnie z nią umowy o pracę na 1/16 etatu ubezpieczona została zatrudniona wyłącznie na podstawie umowy o pracę, w wymiarze 1/2 etatu, za wynagrodzeniem zbliżonym do tego, które uprzednio uzyskiwała na podstawie dwóch stosunków prawnych.

Płatnik składek nie wypłacił na rzecz ubezpieczonej wynagrodzenia za pracę za okres od kwietnia 2010 r. do listopada 2011 r. Prawomocnym wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (sygn. akt X P 270/13) w sprawie z powództwa D. U. przeciwko A. D., prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą (...), o wynagrodzenie za pracę i o ekwiwalent za urlop wypoczynkowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 43 899,67 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za pracę za okres kwiecień 2010 r. – listopad 2011 r. oraz kwotę 1 592,16 z tytułem niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego. Wyrok ten zapadł w wyniku ustalenia przez Sąd, że strony w kwietniu 2010 r. zawarły aneks do umowy o pracę, w którym ustaliły, iż wymiar czasu pracy powódki wynosi 1/2 etatu (w miejsce uprzedniej 1/16 etatu), za co powódce przysługiwać miało wynagrodzenie w wysokości 2 500 zł brutto miesięcznie (w miejsce poprzedniej stawki 350 zł).

W prowadzonym przez komornika sądowego postępowaniu egzekucyjnym na rzecz ubezpieczonej w okresie od czerwca 2014 r. do listopada 2014 r. wyegzekwowana została od płatnika składek łączna kwota 18 792,84 zł. W wyniku powyższego decyzją z dnia 20 czerwca 2017 r. (nr (...) - (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia D. U. jako pracownika podlegającego ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu u płatnika składek (...) 3 A. D. wynosi w czerwcu 2014 r. 3 665,63 zł (ubezpieczenia społeczne) i 3 163,07 zł (ubezpieczenie zdrowotne), w lipcu 2014 r. 335,21 zł (ubezpieczenia społeczne) i 289,25 zł (ubezpieczenie zdrowotne), we wrześniu 2014 r. 11 113,84 zł (ubezpieczenia społeczne) i 9 590,13 zł (ubezpieczenie zdrowotne), w listopadzie 2014 r. 11 829,78 zł (ubezpieczenia społeczne) i 10 207,92 zł (ubezpieczenie zdrowotne).

W przypadku ustalenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego dla ubezpieczonej w okresie od dnia 22 października 2011 r. do dnia 22 listopada 2011 r. do ubezpieczonej zastosowanie znajdzie więc gwarancyjny przepis art. 45 ust. 1 ustawy zasiłkowej, który stanowi, że podstawa wymiaru zasiłku chorobowego z tytułu pracy w pełnym wymiarze czasu pracy nie może być niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, po odliczeniu kwoty odpowiadającej 13,71% tego wynagrodzenia. Zasadzenie prawomocnym wyrokiem Sądu i częściowe wyegzekwowanie od płatnika składek należności z tytułu zaległego wynagrodzenia za pracę pozostaje bez wpływu na ustalenie podstawy wymiaru zasiłku chorobowego za sporny okres. Podstawą wymiaru zasiłku chorobowego jest bowiem wynagrodzenie faktycznie wypłacone przez pracodawcę, a w przypadku gdy pracodawca nie wypłaca pracownikowi wynagrodzenia, podstawą tą jest minimalne wynagrodzenie za pracę.

Zgodnie z przedstawionymi przez organ rentowy i niekwestionowanymi przez ubezpieczoną obliczeniami, przy założeniu, że ubezpieczona była zatrudniona u płatnika składek w okresie od dnia 2 listopada 2009 r. do dnia 30 listopada 2011 r. w wymiarze 1/2 etatu, zaś za okres od kwietnia 2010 r. do listopada 2011 r. pracodawca nie wypłacał wynagrodzenia, podstawa wymiaru zasiłku chorobowego, przy uwzględnieniu regulacji wynikającej z przepisu art. 45 ust. 1 ustawy zasiłkowej, wynosiła za okres od dnia 22 października 2011 r. do dnia 22 listopada 2011 r. kwotę 597,99 zł, tj. połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę w roku 2011 (1.386,00 zł), po odliczeniu 13,71 %.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd dał wiarę w całości przedstawionym w sprawie dowodom z dokumentów, jako że żadna ze stron w toku postępowania nie podważyła skutecznie ich autentyczności i wiarygodności, a także wyjaśnieniom wnioskodawczyni, które były spójne, logiczne i zbieżne z przedstawionymi dokumentami, a przez to w pełni wiarygodne. Sąd postanowił także dopuścić niezbędne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy dowody z dokumentów, zgromadzonych w aktach sprawy tut. Sądu, toczącej się pod sygn. akt X P 270/13.

Z ostrożnością Sąd podszedł do zeznań słuchanego A. D., biorąc pod uwagę, że jako płatnik składek był on jednocześnie zainteresowany określonym, niekorzystnym dla ubezpieczonej, rozstrzygnięciem niniejszej sprawy. Oceniając zeznania A. D. w świetle całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd nie dał mu wiary w zakresie, w jakim przeczył on, jakoby w kwietniu 2010 r. zawarł z ubezpieczoną aneks do umowy o pracę, zwiększając wymiar zatrudnienia i należne ubezpieczonej wynagrodzenie. Twierdzenia A. D. w tym zakresie stoją w sprzeczności choćby z treścią podpisywanych przez niego przez wiele miesięcy list płac, na których widniało należne ubezpieczonej wynagrodzenie w wysokości 2 500 zł brutto miesięcznie. Sąd nie dał A. D. wiary także w zakresie, w jakim wskazywał on, iż uznanie przez niego długu z tytułu zaległego wynagrodzenia za pracę było podyktowane chęcią pomocy ubezpieczonej w uzyskaniu kredytu, zaś uznana wierzytelność nie istnieje. Należy bowiem zwrócić uwagę, że już sama forma tego oświadczenia wskazuje, że nie przygotowała go wyłącznie ubezpieczona na swoje potrzeby. Płatnik składek na przygotowanym przez ubezpieczoną wzorze uznania długu (wskazującym przy tym bardzo konkretną i korespondującą z relacją ubezpieczonej kwotę, która dziwić mogłaby w oświadczeniu czysto fikcyjnym) naniósł własnoręcznie adnotację odnośnie terminu spełnienia świadczenia. Wskazał, że spłaci zadłużenie po zakończeniu toczącego się postępowania cywilnego o sygn. akt I Co 1230/11, dotyczącego odblokowania jego rachunków bankowych. Zapis ten w pełni koresponduje z ustaleniami Sądu co do przedmiotu wskazanego postępowania – dotyczyło ono skargi na czynność komornika, złożonej w związku z żądaniem świadka, aby zwolnił z zajętych kont kwoty na poczet wypłat dla pracowników.

W ocenie Sądu bez znaczenia dla oceny zebranego w niniejszym postępowaniu materiału był fakt wydania w dniu 20 czerwca 2017 decyzji nr (...) dotyczących podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne ubezpieczonej. W niniejszym postępowaniu – jak zostało to wykazane – zgodnie z przyjętą linią orzecniczą Sądu Najwyższego, zastosowanie miał przepis dotyczący tego, że wobec braku wypłaty na rzecz ubezpieczonej w roku 2011 wypłaty wynagrodzenia, podstawę zasiłku chorobowego należy liczyć od najniższego wynagrodzenia. Spór dotyczył jedynie wymiaru czasu pracy, który to wymiar Sąd ustalił na podstawie zebranego materiału dowodowego na 1/2 etatu.

To, że w roku 2014 została w drodze egzekucji komorniczej wyegzekwowana część wynagrodzenia od pracodawcy przez ubezpieczoną, ma o tyle znaczenie, że podstawą wymiaru zasiłku chorobowego w roku 2011 r nie była kwota wynagrodzenia, które udało się ubezpieczonej wyegzekwować od pracodawcy, lecz najniższe wynagrodzenie. Lecz w tym zakresie pełnomocnik ubezpieczonej nie wnosił odwołania.

Mając na uwadze powyższe, działając w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, iż podstawa wymiaru zasiłku chorobowego wnioskodawczyni za okres od 22 października 2011 r. do dnia 22 listopada 2011 r. wynosi 597,99 zł (zgodnie z pismem strony pozwanej z dnia organu rentowego z dn. 17.03.2017 r. - k. 235) – o czym orzeczono jak w punkcie I sentencji wyroku.

Orzeczenie o kosztach jak w punkcie II sentencji wyroku Sąd oparł o przepis art. 98 k.p.c. w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163 poz. 1349), które to rozporządzenie obowiązywało na dzień wniesienia odwołania.

Ubezpieczona w niniejszej sprawie była stroną wygrywającą w całości, gdyż jej pełnomocnik wniósł jedynie o ustalenie podstawy wymiaru zasiłku chorobowego w wysokości połowy najniższego wynagrodzenia za miesiąc listopad 2011, o czym Sąd rozstrzygnął w całości na korzyść ubezpieczonej.

Profesjonalny pełnomocnik ubezpieczonej wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej wysokości z uwagi na zawilość sprawy i długość postępowania.

W ocenie Sądu istnieją podstawy do uwzględnienia wniosku pełnomocnika ubezpieczonej, aby zasądzone koszty zastępstwa procesowego liczyć według podwójnej normy taryfowej. Biorąc pod uwagę nakład pracy pełnomocnika, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia Sąd doszedł do konstatacji, iż wskazane okoliczności uzasadniają podwojenia stawek minimalnych, przewidzianych w stosownych przepisach. Nakład pracy pełnomocnika był zdecydowanie nadprzeciętny, postępowanie trwało długo, a stawka wynagrodzenia pełnomocnika w sprawach według przepisów obowiązujących na dzień wniesienia odwołania wynosiła jedynie kwotę 60 zł. W realiach zawilości faktycznej i prawnej niniejszej sprawy Sąd istnieją podstawy, by liczyć koszty zastępstwa procesowego ubezpieczonej według podwójnych norm taryfowych tj. Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz ubezpieczonej kwotę 120 zł.